

Det juridiske fakultet

Egenvurdering – utdanning, 2018

Det juridiske fakultet oversender med dette sin egenvurdering av fakultetets utdanningsaktivitet for kalenderåret 2018. Det juridiske fakultet har kun ett studieprogram, det er det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Formelt sett har fakultetet også et eget to-årig masterprogram i rettsvitenskap hvor det tas opp studenter som har en 3-årig bachelorgrad i rettsvitenskap fra UiS, UiA og Høgskolen i Innlandet og som fullfører sin mastergrad hos oss. Reelt sett er det likevel snakk om bare ett program fordi studentene som tas opp på toårig program fullfører sin mastergrad ved å gjennomføre de samme to siste studieårene på det femårige masterprogrammet.

Fakultetet har dermed kun ett programstyre, som er fakultetets Studieutvalg. Studiedekanen er leder for utvalget og for studieprogrammet. Ettersom fakultetet heller ikke har noen institutter, har Studieutvalget og studiedekan i praksis også mange av de funksjonene som på andre fakulteter ligger til henholdsvis instituttstyre (eller lignende) og instituttleder. Denne temmelig enkle strukturen og organiseringen medfører at det meste av studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet gjennomføres i fortløpende aktivitet og kontakt mellom studiedekan, studieadministrasjon og lederen for de enkelte emnene på vårt studieprogram. «Dialogmøter» gjennomføres følgelig også fortløpende gjennom året ved vårt fakultet, og behovet for små og store justeringer og kvalitetsforbedringer fanges raskt opp.

Gjennomførte emne- og programevalueringer for siste studieår

Inntil nylig har ordningen for emneevalueringer vært slik at alle obligatoriske emner på masterprogrammet i rettsvitenskap har vært evaluert hvert år. Ordningen med årlig evaluering av alle emner bestod av et referansegruppemøte og/eller spørreundersøkelser og en rapport som ble skrevet av den emneansvarlige basert på blant annet de innspillene som kom fra referansegruppemøtet og/eller spørreundersøkelsen. I løpet av våren 2019 har dette årlige evalueringssystemet blitt erstattet av et nytt system der 1/3 av fakultetets emner skal evalueres grundig hvert år, noe som er i overensstemmelse med UiBs nye system for kvalitetsutvikling av utdanningene. Den evalueringen som i det nye systemet skal gjøres hvert tredje år vil være langt mer omfattende enn de tidligere årlige evalueringene. De årene emnet ikke gjennomgår en slik stor evaluering skal emneansvarlig levere en kort statusrapport for emnet. I tillegg er det slik at studentene får mulighet til å komme med sine synspunkter via en enkel, digital evaluering hvert år for å sikre at studentene har en åpen og "offisiell" kanal for tilbakemelding på det enkelte emnet. Referansegruppemøter kan også avholdes dersom den emneansvarlige ønsker det, eventuelt etter forespørsel fra studentene.

Alle emnene i masterprogrammet i rettsvitenskap har vært evaluert i løpet av 2018, med bare noen få unntak. Emner som ikke har vært evaluert foregående år følges opp av Studieutvalget i det stadige og fortløpende studiekvalitetsarbeidet som foregår der.

Selve innrapporteringen skal nå foregå digitalt, og det er utarbeidet nettskjemaer som gjør både rapporteringen og innhenting langtløpende enklere enn tidligere. Denne nye rapporteringsordningen ble iverksatt fra sommeren 2019.

Planlagte emne- og programevalueringer

Fakultetets planer for fremtidige emne- og programevalueringer følger opp de vedtak som er fattet sentralt på UiB for å styrke og revidere studiekvalitetsarbeidet. Fakultetsstyret fattet i møte 17/9 dette år vedtak om å opprette en egen Studiekvalitetskomite som blant annet vil få som sin oppgave å foreta fremtidige evalueringer av vårt studieprogram. I tillegg vil vi understreke følgende:

- Plan for ett-årige og tre-årige emneevalueringer, se eget vedlegg: «Tidsplan for emneevaluering».
- Programevaluering. Masterprogrammet i rettsvitenskap ble sist evaluert i 2012/2013. Programmet har siden den gang gjennomgått en løpende helhetlig og gjennomgående evaluering pga. pågående arbeid med revidering av ny studieordning siden 2014. Vi anser derfor at de omfattende rapporteringene, allmøtene og spørreundersøkelser dekker kravet i studietilsynsforordningens § 4-1 (3)
- Alle dokumentene er tilgjengelig her: <https://www.uib.no/jur/121696/utredning-av-ny-studieordning>

Fakultetet har for øvrig vedtatt en ny revidert studieordning som skal implementeres høsten 2021. Den nye studieordningen vil innebære flere omlegginger av studieprogrammet, blant annet ved at flere mindre emner er slått sammen til noe større emner og ved at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag. Den nye ordningen vil implementeres suksessivt, det vil si at fakultetet i 2021 vil gjennomføre det første studieåret av den reviderte studieordningen og at dette kullet vil være det første som gjennomfører de videre studieårene i revidert ordning. De studentene som er tatt på dagens studieordning, siste kull vil være i 2020, vil fullføre på den eksisterende studieordningen. Ettersom det dermed vil ta noen år før alle studieårene på den nye studieordningen har blitt prøvd ut, anser vi det som naturlig å foreta en full evaluering av programmet først når alle de fem årene har vært gjennomført i ny ordning.

Studieportefølje (planlagte opprettinger og/eller nedlegginger)

Det juridiske fakultet planlegger ingen oppretting eller nedlegginger i studieporteføljen.

Budsjettprioriteringer (endringer)

Det foreligger ingen endringer i budsjettprioriteringene som har direkte betydning for gjennomføringen av vårt studieprogram.

Satsningsområder

På utdanningssiden er det arbeidet med å revidere studieordningen som opptar fakultetet.

Vi har så langt hatt særlig fokus på programmets læringsutbytte og hvordan det enkelte emne og studieår skal ta ansvar for at de ulike delene av programmets utbytte oppnås. Fakultetets handlingsplan for utdanning¹ følger i stor grad UiBs overordnede strategi, og våre satsningsområder vil derfor vises igjen i oversikten over status og prioriteringer for UiBs handlingsplan for utdanning under her. Fakultetets handlingsplan for utdanning 2018-2019 har følgende innsatsområder:

- Studietilbudet til fakultetet skal til enhver tid være bygget på forskning
- Studiet skal være basert på gode og innovative pedagogiske virkemiddel
- Fakultetet skal sikre et studium med klar indre sammenheng og progresjon
- Studiet skal ha en klar internasjonal dimensjon
- Fakultetet skal ha et aktivt samarbeid med arbeidsgivere for jurister i regionen
- Studentene ved fakultetet skal oppleve å ha et godt og trygt læringsmiljø

¹ <https://www.uib.no/jur/119007/handlingsplan-utdanning-2018-2019>

Handlingsplan for kvalitet i utdanning

Delmål	Hovedaktiviteter studieprogram/fakultet	Status 2018	Prioriteringer 2019
<p>DELMÅL 1: UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.</p>	<p>I alle studieprogram bruke studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer som fremmer læring. Disse skal beskrives og begrunnes i studieplanen.</p> <p>Integrere muligheter til personlig utvikling i alle studieprogram gjennom erfaringer som dannelsesemner, praksis, forskningspraksis, utvekslingsopphold eller arbeidslivserfaring.</p> <p>Møte studentene med en klar forventning om at de skal ta deler av studiet i utlandet.</p> <p>Tilby minst ett semester med delstudier i utlandet i alle studieprogram, i profesjonsstudiene minst tre måneder. Tilbudet skal være av høy faglig kvalitet, og det skal vises tydelig i studie- og utdanningsplanen.</p> <p>Øke antallet internasjonale emner i studieprogrammene.</p> <p>Etablere en forsøksordning der studenter som ikke velger delstudium i utlandet, aktivt må melde seg av et slikt studium og i stedet ta et engelskspråklig emne ved UiB.</p>	<p>Selv om studiemodellen vår legger opp til studentaktiv læring ser vi at det varierer hvor aktive studentene er innenfor de enkelte elementene i ordningen.</p> <p>Ca. halvparten av studentene våre utveksler. Forskerlinjen</p> <p>Vi informerer aktivt om mulighetene fra 1. semester, 1. studieår.</p> <p>Vi har krav om at studenter som ikke reiser ut må ta et engelskspråklig emne</p>	<p>I studiereformen ligger at vi skal beholde «Bergensmodellen», men videreutvikle og justere. Det er særlig behov for mer varierte vurderingsformer.</p> <p>Studiereformen legger opp til å flytte utvekslingssemesteret for de fleste av studentene våre til 3. studieår, bl.a. for å tilpasse til det faglige nivået på emnene som tilbys for våre studenter i utlandet</p> <p>Vi jobber med å øke innslaget av engelsk litteratur i studieprogrammet.</p>
<p>DELMÅL 2: Digitalisering for læring – UiB skal være ledende på utvikling og bruk av læringsfremmende digitale verktøy til undervisning og vurdering</p>	<p>Ta i bruk relevante digitale verktøy som kan bidra til å heve kvaliteten i undervisning og vurdering.</p> <p>Digital kompetanse og digitale ferdigheter skal inngå som læringsutbytte i alle studieprogram.</p>	<p>Fleire av emnene på programmet har tatt i bruk omfattende digitale verktøy til bruk i undervisningen, med bl.a. Office 365, bruk av videoer og moduler i Mitt UiB og studentresponsystem i store forelesninger.</p> <p>Fakultetet har siden sommeren 2018 arbeidet med et prosjekt for å få på plass ordning for digitale juridiske hjelpemidler på eksamen. Etter anbudskonkurranse ble Lovdata valgt.</p>	<p>Vi har hatt seminarer for ansatte om digitale verktøy i undervisningen våren 2019 og jobber videre med at flere ansatte skal få kompetanse og erfaring med hvordan digitale verktøy kan brukes for å bedre undervisningen.</p> <p>I den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen for programmet står det nå at studentene skal ha kunnskap om hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører.</p> <p>I løpet av 2019/2020 må dette implementeres i de emnene i studiet der det er særskilt relevant.</p> <p>Våren 2019 ble eksamen med Lovdata utprøvd første gang, men i et emne der studentene ikke er avhengig av lovsamlingen for å gjennomføre eksamen.. En mer omfattende versjon av Lovdata benyttes på to av høstens eksamener. Også andre eksamener kan være aktuelle for Lovdata på eksamen, men dette vil besluttes på et senere tidspunkt. Våren 2020 er det tenkt at fysiske utgaver av lovsamlingen, særtrykkene og lignende ikke lenger er tillatte hjelpemidler – da skal eksamen ved Det juridiske fakultet være heldigital.</p>

<p>DELMÅL 3: UiBs utdanninger skal være forskningsbaserte. Dette betyr både at studentene integreres i vår forskning og våre forskningsmiljø, og at både faginnhold og undervisningsmetodene er forskningsbaserte.</p>	<p>Etablere emner tidlig i studieløpet der studentene får delta i forskning og i forskningsprosesser.</p> <p>Sørge for at alle studenter får lære om og får erfaring med å bruke fagets vitenskapelige metoder.</p> <p>Sikre at undervisning og vurdering baseres på forskning om hva som fremmer læring.</p> <p>Utvikle et akademisk skriveøsttetilbud som er integrert i studieprogrammene og sees i sammenheng med informasjonskompetanse og akademisk redelighet.</p>	<p>Det er fortsatt kun enkelte undervisere som jobber med undervisning med basis i forskning på læring.</p> <p>Fakultetet har etablert et akademisk skriveøsttetilbud gjennom det Diku-støttede prosjektet «Bedre språk, bedre jurister».</p>	<p>Vi jobber med å gi flere av våre emneansvarlige den nødvendige kompetansen. I arbeidet med forberedelser til, og implementering av ny studieordning, vil vi ha særlig fokus på å heve kompetansen til underviserne våre.</p> <p>Vi viderefører opplegget rettet mot førsteårsstudentene via arbeidsgruppelederne. I tillegg vil vi samarbeide med emneansvarlige på de første emnene på hhv. 2. og 3. studieår om et tilpasset opplegg.</p> <p>Vi jobber også med å styrke arbeidet med tekstkvalitet gjennom samarbeid med klarspråkprosjektet² ved vårt søsterfakultet ved UiO. Vi forventer også at ny studieordning vil inkorporere arbeidet med studentenes språk og kvalitet på tekst på en mer gjennomført måte enn det vi har fått til i dagens studieordning.</p>
<p>DELMÅL 4: Samspill med samfunn og arbeidsliv skal sikre relevans i utdanningene. Klyngene er en viktig arena for samarbeid.</p>	<p>Innføre i alle studieprogram minst ett praksisemne eller et emne der praksis er en integrert del.</p> <p>Etablere i alle studieprogram mekanismer for å involvere relevante samfunnsaktører i utviklingen av utdanningene.</p> <p>Inngå gjensidig forpliktende avtaler om praksis i profesjonsutdanningene. Avtalene skal tydeliggjøre ansvar og sikre kvalitet i praksisen.</p>	<p>Jusstudiet er i seg et praktisk rettet studie, i tillegg kan studentene få praksis på disse emnene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - JUS334 Chinese law clinical programme - JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse - JUS325 Rettshjelp - TVEPS 	<p>Vi skal starte en større utredning av ev. praksisordninger høsten 2019</p>

Utviklingsavtalen med KD: Oppfølging på fakultetsnivå

Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet

Forslaget til ny ordning for honorering av fremragende undervisere ved Det juridiske fakultet var på høring til alle ansatte i april 2019, før fakultetsstyret fattet endelig vedtak om dette i juni 2019. Første gangs utlysning blir høsten 2019 med søknadsfrist våren 2020.

Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

I 2018 var det totalt 410 utvekslingsstudenter ved fakultetet (mot 425 i 2017). Disse fordeler seg på 140 utreisende (ned fra 165) og 270 innreisende (opp fra 260).

Økt gjennomstrømming i studieprogrammene

Det juridiske fakultet har generelt ganske god gjennomstrømming. Vi fyller opp studieplassene både på det toårige programmet og på det femårige og vi har god søking til studiet.

² <https://www.jus.uio.no/forskning/prosjekter/klarsprak/>

Vi har et visst frafall i løpet av det første studieåret. Vi har over flere år satt i verk tiltak for å knytte førsteårsstudentene tettere sammen, og å knytte dem til fakultetet. Særlig **fakultetets mentorordning** med seminarledere (arbeidsgruppeledere) er et godt og innarbeidet tiltak for å følge studentene tett de to første studieårene. Samtaletimene som gjennomføres med de 700-800 studentene på 1. og 2. studieår hvert studieår er særskilt godt egnet til å fange opp ev. studenter som trenger ekstra oppfølging eller veiledning.

Vi anser at et visst frafall er påregnelig i et langt og krevende studium. Vi tror det er nødvendig å se på rekrutteringen for å sikre at vi treffer målgruppen mer presist, noe vi også gjør, heller enn å «overtale» studenter til å fortsette hos oss etter at de har funnet ut at de ikke passer til det. Vi erkjenner likevel nødvendigheten av å motivere studentene gjennom et langt studieløp, og dette er selvsagt vurderinger vi tar med i revidering av studieordningen.

Den nye studieordningen legger opp til at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag på det første studieåret. Vi håper det skal hjelpe studentene å få ro til å jobbe med å komme inn i faget uten å måtte jage etter gode karakterer.

UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet

I desember 2018 leverte fakultetet søknad til Dikus nyopprettede Program for studentaktiv læring. Fakultetet har bl.a. samarbeidet med det globale senteret for læringsanalyse SLATE³ i søknaden, og har også samarbeidet med et utvalg studenter i å identifisere aktuelle problemstillinger. Prosjektet «PBL Revisited: Kultur for studentaktiv læring» nådde ikke opp i konkurransen blant de 75 søkerne, men fakultetet noterer seg at søknaden fikk en meget god vurdering.

UiO ble tildelt 30 millioner over 10 år av kommunaldepartementet i 2017 for å jobbe med klarspråk. De juridiske fakultetene ved UiT og UiB var ikke med i betraktningen til en slik tildeling fra departementet. Gjennom vårt arbeid med prosjektet «Bedre språk, bedre jurister» (tildelt midler fra Diku 2017-2018) er vi nå i ferd med å etablere en samarbeidsavtale med Juridisk fakultet ved UiO om videre klarspråksatsning i jussutdanningen.

I 2018 ble Ugleprisen tildelt fakultetets nominasjon «Studiekvalitet i stor skala» for førstemanuensis Jan-Ove Færstads arbeid med Kontraktsrett I.

I 2018 leverte fakultetet søknad i InternAbroad-programmet som forvaltes av Diku for å skaffe midler til å utvikle det nevnte semesterprogrammet med kombinasjon av studier og praksis i Hongkong. Søknaden ble innvilget med kr 300 000 for perioden 1.1.2019-31.12.2020.

Fakultetet deltar hvert år med del søknader i UiBs søknad om Erasmus+ International Credit Mobility midler. Søknaden gir oss mulighet til å tilby Erasmusstipend til innreisende studenter fra bestemte land/universitet utenfor EU og til å finansiere lærerutveksling. I januar 2018 deltok vi med del søknader for USA (Penn State University), India (NLUD) og Kina (Renmin University) der de to førstnevnte ble innvilget. I januar 2019 deltok vi med del søknader for USA (University of Minnesota), Kina (Renmin University) og Russland (Immanuel Kant Baltic Federal University, Kaliningrad og National Research University – Higher School of Economics, Moskva). Resultatet på 2019-søknaden ventes før sommeren.

Fakultetet søker også hvert år Studieadministrativ avdeling om tilskudd fra universitetets Erasmus+ Organizational Support-midler som bidrag til å dekke fakultetets utgifter ved å delta på de årlige europeiske nettverksmøtene og for å avholde internasjonal dag. Gjennom en slik søknad ble kostnadene ved å være vertskap for Rotterdam Law Network Meeting våren 2018 dekket fullt ut, mens kostnadene ved de andre aktivitetene vi søkte om støtte til ble dekket 70 %.

Øke etter- og videreutdanningstilbudet

Fakultetet har kun hatt ett EVU emne i 2018: JUR601 Innføring i jus for næringslivet. Et nytt EVU-emne ble opprettet ved fakultetet i 2018, JUR605 Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor. Emnet er opprettet i samarbeid med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Emnet tilbys første gang våren 2019.

³ Centre for the Science of Learning & Technology